

Tervishoiu-
valdkonna
otsustega ei
tohi oodata
LK 2

Tutvu üldkogul
kandideerijatega
LK 6-7

Sotsiaaldemokraat

www.sotsdem.ee • november 2012

foto: Veer.com

Sotside ettepanekud:

Laste-
toetuse **tõus**
kolmekord-
seks

Igale lapsele
lasteaiakoht

20%
palgatõus
õpetaja-
tele ja
kultuuritöötajatele

Tasuta
koolitoit
gümnaasiumi
lõpuni

Tervishoiu-
töötajate
palgatõus

Elektri-
hinnatõusu
korvamine
vähem-
kindlustatutele

Riigieelarve jätab **probleemid lahendamata**

Kuigi riigieelarve on kasvanud, saab Sotsiaaldemokraat kasutada sama esikülje illustratsiooni, mis möödunud aastal, sest samad probleemid on endiselt lahendamata. Lisandunud on veel uued murekohad nagu tervishoiutöötajate palgad ja elektrihiinatõusu korvamine vähemkindlustatutele. Loodame siiralt, et järgmine aasta on olukord parem ja saame teemasid vahetada.

Nädal enne Sotsiaaldemokraadi ilmutist pidas Riigikogu riigieelarve teiseks lugemiseks ööistung. Sotsiaaldemokraadid esitasid eelarvesse terve hulga muudatusettepanekuid, et eestlaste elujärke parandada ja eelarvepuudujääki vähendada. Ette olid näidata ka ettepanekutele sobivad katteallikad. Nagu juba traditsiooniks saanud ei arvestanud valitsus ühegi opositsiooni esitatud muudatusettepanekuga.

Järgmise aasta eelarve ei lahenda vaatamata oma mahu kasvule ühiskonna ees seisvaid põhimõttelisi küsimusi, nagu näiteks tervishoiu rahastamine, regionaalne ebavõrdsus, hariduse eelisarendamine, majandusliku konkurentsivõime suurendamine, ebaproportsionaalselt kõrge maksukoormus väiksema sissetulekuga inimestel.

Samad murekohad

Sotsid soovisid riigieelarvesse lisada lastetoetuse kolmekordistamise, kohalike omavalitsuste finantseerimistaseme tõusu, lasteaedade programmi jätkamise, tasuta koolitoidu ka gümnaasiumiastmele ning palgatõusu kooli- ja lasteaiaõpetajatele, kultuuritöötajatele, poliitsei- ja piirivalveameti töötajatele ja päästametnikele.

“Kuigi valitsus on lõpuks tunnistanud samu kitsaskohti, millele sotsid juba pikka aega viidanud on ja üritab välja näidata, justkui tegelike probleemide lahendamisega, ei ole tegelikult selle eelarvega sisuliste lahendusteni jõutud,” ütles Riigikogu rahanduskomisjoni aseesimees Rannar Vassiljev.

Peretoetuse tõstmise asemel üritatakse sellest teha sotsiaaltoetust. „Lastetoetuste reformi“ kõlava loosungi taga ei peitu muud, kui 9,6 eurot kõige väiksema sissetulekuga peredele, mida tuleb soovijal taotlemas käima hakata. Sisuliselt tehakse universaalsele peretoetusele, mis sõltub laste arvust peres, juurde sotsiaaltoetus, mille maksmisel lähtutakse perekonna sissetulekust. Samas, 310 eurot teeniv üksikvanem seda toetust saama ei hakka. Sotsid peavad ühtviisi oluliseks ning toetustväärivaks kõiki Eesti lapsi.

Kuigi valitsus on välja reklaaminud 11 protsendilise palgatõusu õpetajatele, on eelarves reaalselt raha eraldatud vaid viie protsendi ulatuses. Sotsiaaldemokraadid näevad oma ettepanekus ette 20 protsendilist palgatõusu nii haridus- kui kultuuritöötajatele.

Paljud kohalikud omavalitsused on olukorras, kus nad ei suuda raha vähesuse tõttu oma

ülesandeid täita. Seetõttu oleks viimane aeg hakata taastama kärpmete eelse tulumaksu laekumise ning tasandusfondi taset, mis omavalitsused taas ree peale aitaks.

Samuti ei ole valitsus suutnud siiani poliitsei- ja piirivalveameti ning päästameti töötajate palga taset kärpmete eelsele tasemele tõsta, sotsiaaldemokraatide muudatusettepanekutes on see samm aga sees.

Sotsid peavad väga oluliseks lasteaedade programmi “Igale lapsele lasteaiakoht” taaskäivitamist, sest see motiveeriks kohalikke omavalitsusi tõstma lasteaiaõpetajate palku ning looma uusi lasteaiakohti.

Valitsuse plaanitav õppetöetuste kahekordistamine ei taga kindlasti nende poolt väljareklaamitud tasuta kõrgharidust. Nii väikese toetusega pole võimalik toime tulla ja tegemist pole tasuta haridusega. Lisaks suurematele õppetöetustele on sotside meelest ka koolitoidu osa tasuta haridusest ning seda tuleks pakkuda lisaks põhikoolile ka gümnaasiumi lõpuni.

Kuna valitsus soovib pidada oma lubadust vastavalt tervishoiutöötajatega kokkulepitule, on otsustatud töötöetuse tõusu edasi lükata. Võttes kasutusele vabariigi valitsuse reservfondi nn katuseraha, mida koalitsioonisaadikud

plaanivad maakondadesse laiali kanda, saaksid täidetud mõlemad lubadused.

Valitsuse tänane eelarve ei näe ette ka toimetulekutoetuse summa suurenemist tulenevalt elektrihiinatõusust, sotside muudatusettepanekus suureneks toimetulekutoetus vastavalt elektrihiinatõusule.

Eelarve puudujääk väiksemaks

Et tegu ei oleks tühjade lubaduste ja plaanidega, pakuvad sotsiaaldemokraadid välja ka katteallikad oma ettepanekutele.

Riigi sissetulekuid saaks tõsta ühtlustades lahja alkoholi aktsiisi kange alkoholiga. Tegeledes intensiivselt reformimata riigimaa müügiga ning vähendades vabariigi valitsuse reservi suurust. Samuti kehtestades tulumaksule 1000 eurot ületava tulu pealt lisaastme 26 protsendi ulatuses.

Sotsiaaldemokraadid leiavad, et Eesti Energiale põlvkivielektrijaama rajamiseks mõeldud summa on põhjendamatu investeering, mille soovitame tegemata jätta. Koalitsioonisaadikutele peaks kindlasti meeltmööda olema, et sotside muudatusettepanekud suurendavad 200 miljoni euro võrra kiiresti kahanevaid riigi reserve ning vähendavad valitsuse esitatud eelarve puudujääki.

Kaaluka valiku hetk

Sven Mikser
SDE esimees

Meie eelmine valimistega üldkogu 2010. aasta sügisel toimus ärevuse ja elevuse õhkkonnas. Riigikogu valimised olid ukse ees ja meil tuli teha riskantseid ja keerulisi otsuseid, millest sõltus erakonna suund ja poliitiline liin, aga eelkõige meie valimistulemus. Me otsustasime toona, et edasi liikumiseks peame julgema muutuda ja uueneda. 2011. aasta märtsikuu esimene pühapäev näitas, et valitud kurss oli õige ja võetud riskid õigustasid ennast.

Täna peavad sotsiaaldemokraadid oma üldkogu taaskord ärevas poliitilises õhkkonnas. Täna on see ärevus laiem ja puudutab mitte üksnes meid, vaid kogu ühiskonda. Täna peab kogu Eesti poliitiline establishment endalt küsima, kas julgeme puhastada ja uueneda. Tajatavalt on tänases ärevuses vähem ootusrikast elevust ja enam ängi.

Kõik, kellelt olen küsinud, on öelnud, et puhastus on vajalik. Et valelik ja ülbe poliitika ei tohi jätkuda. „Aga kas te usute, et valitsejad suudavad muutuda ja puhastada?“ minu järgmine küsimus. Ei, sellesse inimestel usk puudub.

Piir mustade ja valgete vahel on hajunud. Mõelge hetkeks, mida oleksite vastanud, kui teilt oleks viie aasta eest küsitud, kes on see Eesti erakond, kelle rahaallikad on hämarad, kes väntab avaliku raha eest parteisõdurite propagandafilme, käib ajalehtedega kohut ja kurdab, et peab kannatama õiguskaitseseorganisite tagakiusamise all. Ja mõelge, mida vastaksite täna. Kui nelja parlamendierakonna puhul leidub sellele küsimusele mitu õiget vastust, siis on põhjust kõnelda poliitilisest kriisist.

Sotsiaaldemokraadid suhtuvad Eesti poliitika ausamaks muutmise vajadusse tõsiselt. Kui valitsejad langetavad otsuseid tundmatute rahastajate huvides, ise rahva ja vabakonnaga ülbites ja neile valetades, on riik moraalses pankrotis. Me oleme teinud selged ettepanekud erakondade rahastamise parandamiseks ja poliitiliste otsuste läbipaistvuse suurendamiseks ja me oleme valmis nende eest võitlema.

Aga lisaks poliitikatagemise aususele ja läbipaistvusele on meile tähtis ka poliitiliste valikute ja riigi poliitilise kursi eetilisuus. Valitsus, kes kõneleb suuresõnaliselt lastetoetuste suurenemisest, sundides kõige vaesemaid lastega peresid end täiendava üheksa euro eest mitu korda aastas alandama, ei aja eetilist poliitikat. Eriti kui seesama valitsus teise käega riigi rahakotti veelgi õhemaks muudab, surudes läbi tulumaksukärpe, mis jätab miinimumpalga saajale täiendavalt kätte poolteist eurot kuus, õpetajale viis-kuus eurot, Riigikogu rahanduskomisjoni esimehele aga umbes nelikümmend eurot. On muidugi maitseasi, mis tundub vajaduspõhine ja mis omakasupüüdlilik, aga loogiline või eetiline selline poliitika pole. Ja seepärast teeme meie teist.

Kui eelmisel üldkogul valitud sotsiaaldemokraatide juhid said ülesandeks erakond uueks luua ja 2011. aasta valimistelt kilbiga koju tulla, siis täna valitavate juhtide ees on sootuks keerulisem kohustus: aidata Eesti poliitika taas puhtaks küürida, et seda kõlbaks näoga rahva poole pöörata.

Sotsiaaldemokraat: Tiraaž: 7000 / Peatoimetaja: Triin Toome
Väljaandja: Sotsiaaldemokraatlik Erakond / Aadress: Ahtri 10A, Tallinn 10151
Telefon: 611 6040 / Tellimine, kaastööd ja lisainfo: ajaleht@sotsdem.ee

Tervishoiuvaldkonna otsustega ei tohi oodata

Ester Pruuden
Eesti Õdede Liidu president

Peaaegu kuu aega väldanud tervishoiu-töötajate streik puudutas tuhandeid patsiente, kuigi valdavalt streikisid arstid, vähem õed ning hooldajad ei streikinud üldse. Eesti Õdede Liidu poolt olevald palgaläbiraäkimsed ei võimaldanud meie liikmetel seadust rikkumata streikida, kuid omalt poolt toetasime tervishoiutöötajate palganõudmisi, kandes tööriiet rinnamärki üleskutsega "Väärrikat palka!" ning selgitasime palganõudmisi ja toetusaktiooni patsientidele ja nende lähedastele.

Mis teeb õdesid tervishoiu murelikuks? Eelkõige vananev elanikkond ning sellega paratamatult kaasnev suurenev vajadus tervishoiuteenuste järele. See ei ole ainult Eesti puudutatav tõsiasi. Sarnases seisus on kogu Euroopa ning olukorra lahendamiseks teevad riigid mitmesuguseid pingutusi.

On kurb ja kummastav, et alles streigi lõpuks jõudis avalik arutelu nii kaugele, et rahastamismudel ei ole isegi tervishoiu taseme hoidmiseks piisav ning täiendava rahastamise vajadus on vältimatu.

Oluline patsiendikeskus

Tervishoiu ümber käinud pimesikumängust hoolimata on Eesti Õdede Liit järjekindlalt rakendanud kaas-aegset lähenemist, et muuta Eesti tervishoiu patsiendikesksemaks. Ligi aasta tagasi sai sotsiaalministeeriumis heakskiidu Eesti õenduse ja ämmaemanduse arengustrateegia 2011-2020 "Kaheksa sammu inimese tervise heaks", mis näeb muuhulgas ette patsiendi rolli aktiivse ja teadliku terviseeeskonnana liikmena. Kuid patsient ei saa olla teadlik ja aktiivne tegutsesja, kui kellelgi ei ole aega selgitada, mida enda heaks väljaspool arsti vastuvõttu ära saab teha.

Õed soovivad, et iga inimene saaks vajadusel arsti- ja õendusabi. Peame tähtsaks, et osutatav abi oleks patsiendikeskne, et oleks piisavalt aega kuulata nii patsienti kui tema lähedasi ja

Meil on hea ülevaade tervishoiu enda tervisest ning ravivajadustest.

neid nõustada vastavalt nende vajadusele. On oluline, et tervishoiuteenuste kvaliteet ei kannataks ja vajaminev abi oleks inimestele alati käepärast. Kaasaegses klienditeenindusstandarditega harjunud ühiskonnas ei ole võimalik pakkuda konveiermeetodil tervishoiu, kus patsienti koheldakse na-

ga defektset toodet, mitte kui tervise-murega inimest, kes soovib inimväärset elu elada. Võib-olla on meie tipp-poliitikud ise patsiendi rollis olles saanud rohkem tähelepanu ja hoolitsust kui tavalised patsiendid ja arvavad just seetõttu, et tervishoius on niigi kõik väga hästi.

Kust leida lisaraha?

Otsused tervishoius tuleb langetada lähemate aastate jooksul, mitte oodata järgmise kannatuse katkemise momendini. Rahapuuduse põhjendus ei ole tõsiseltvõetav, valdkonna rahastamine on prioriteetide seadmise küsimus. Õdede liit koostöös Eesti Pearearstide Seltsi ja Eesti Tervishoiutöötajate Ametiühingute Liiduga on tervishoiu lisaraha toomiseks teinud ettepaneku võrdustada lahja al-

koholi aktsiis kangele alkoholile lehitava aktsiisiga, kuna alkoholsetes jookides sisalduva etanooli erinevaks maksustamiseks puudub igasugune meditsiiniline põhjendus - etanooli toime neis on sama. Alkoholiktsiisi ühtlustamine tooks riigieelarvesse juurde märkimisväärse summa ning vähendaks kindlasti ka alkoholi tarbimist, mis omakorda vähendab tervishoiukulutusi. Seegi ettepanek on leidnud tõrjuvat vastuseisu, kuigi ilma tervisealaste argumentideta.

Soovitaksin tervishoiuvaldkonna otsustajatele samuti patsiendikeskemat lähenemist, et otsuseid ei langetataks selja taga või jäetaks sootuks langetamata. Tervishoiutöötajatega tuleks rohkem rääkida. Meil võib nappida teadmisi rahandusest, kuid meil on hea ülevaade tervishoiu enda tervisest ning ravivajadustest. ■

Kirjad Euroopast: See võõras välis maine „föderalism“

Ivari Padar
Euroopa Parlamendi liige

Mõne aasta eest avaldati Eesti endise riigikontrolöri Karl Soompää päeva-raamatud aastatest 1939-1940. Nii nagu nüüd, osales ka toonane riigikontrolör valitsuse istungitel, ning nii on päevikud hindamatuks allikaks kunagiste sise poliitiliste aruteludega tutvumisel. Et autor pu-napartisani käe läbi 1944. aastal õnetult hukkus, on kirja pandu just oma vajalikus eheduses ja parandusteta. Kirjeldusist aimub, kui raske on Ees-til seista oma huvide eest, kui ollakse

jäänud ükski: kui naabritel ei ole oodata tuge. Ajalugu tuleb mäletada, see kipub ikka ja jälle korduma.

Suurem kindlustunne

Iseseisvaks riigiks olemise napid 43 aastat, 21 enne teist ilmasõda ja nüüdseks 22 aastat, on meie omaenda rahva heaolu seisukohast kindlasti parimad. Seda olenemata meie rahulolematusest ühe või teise meid mõjutava otsuse aadressil. Mõlemal korral oleme iseseisvuse saavutanud olukorras, kus ida on nõrk ja lääts tugevam.

Ainuüksi seda arvestades ja ajaloo õppides on selge, et meie jaoks on tugev Euroopa Liit hoopis olulisem argument kui näiteks Inglismaale või Maltale; rahvusvahelistesse tugevatesse ühendustesse kuulumine on kindlustanud Eestit nii materiaalselt kui ka poliitiliselt.

Oma septembrikuises sõnavõtus kutsus Euroopa Komisjoni president José Manuel Barroso Euroopat üles suuremale rahvusriikide föderalismile. Euroopa Parlamendi roheliste fraktsiooni juht ütles Barroso kõne järel otse: 30 aasta pärast pole ükski tänane euroliidu liige eraldiseisvana majandushüde koondava G20 liige. See on aus ja avameelne avaldus, kindnitades, et ainult koos tegutsedes suudab Euroopa tugev olla.

Muidugi on suurema koostöö hinnaks enam ühiseid reegleid ning see kodanikele ei meeldi. Liigne bürokraatia lihtsalt ongi väga pärssiv tegur. Bürokratiale, poliitika rakendamise kuns-tile, tuleb enam tähelepanu pöörata ju-ba ühiste poliitika kokkuleppimisel.

Koostöö tugevdab

Toon näite põllumajanduspoliitikast. Põllumajanduse keskkonnasõbralike

meetmete rakendamine on üllas ees-märk, aga muutub narruseks, kui sel-le rakendamise hinnaks on kuhi uusi täiendavaid dokumente, mida talu-mees täitma peab hakkama. Minu ja teiste meie rahva poolt Euroopa sea-dustekotta usaldatute ülesanne on pakkuda taolistes aruteludes mõist-likke kompromisse.

Suhtun lugupidavalt eriarvamusse, ent sellest hoolimata pole ma seni kuulnud ühtegi veenvat nägemust, milline oleks Eesti tulevik näiteks väljaspool Euroopa Liitu või nõrka euroliidu kuuludes. Nii teeme meie, Eesti sotsiaaldemokraadid kõik selleks, et läbi parema liikmes-tile, tuleb enam tähelepanu pöörata ju-ba ühiste poliitika kokkuleppimisel.

Eesti vajab uut algust

Sotsiaaldemokraadid usuvad, et erakorralised valimised lahendaksid ummik-seisu Eesti poliitikas. Novembri alguses tegi Sotsiaaldemokraatliku Erakonna ju-hatus avalduse, kus kutsus Riigikogus esinda-tud erakondi tunnustama Eesti poliitilist kriisi ja tegema rasket, kuid riigimeheliikku otsust anda läbi erakorraliste valimiste korraldamise valijatele uus võimalus.

"Erakorraliste parlamendivalimiste korraldamine annab kinnitust, et kord mandaadi saanud rahvaesindajad suudavad tegeleda ka muuga kui oma toolist kinni hoidmisega ning aitab parandada Eesti demokraatia tublusti räsida saanud mainet oma rahva silmis," seisab Sotsiaaldemokraatliku Erakonna juhatus-e avalduses.

Uuringufirma Saar Poll oktoobris läbivi-dud küsitlus näitab, et praegust valitsus-koalitsiooni toetab vaid 22% valijaid (13. november, Eest Päevaleht). Kuigi parlamen-

dis olevatest erakondadest on võimalik valit-suseks moodustada erinevaid kombinatsioone on reaalsus see, et ükski kombinatsioon, mille ka president oleks nõus kinnitama, ei pakuks praegusele valitsusele reaalselt alternatiivi.

SDE esimehe Sven Mikseri sõnul on Riigik-ogu praegune koosseis umbe jooksnud ja poolteist aastat tagasi toimunud valimiste antud tulemusega pole võimalik edasi minna. "See valitsus on oma võimetust näidanud ja rahvas ei pea olukorra paranemist 2,5 aastat ootama," ütles Mikser, lisades, et otsid on era-korralisteks valimisteks valmis.

Kuigi seaduslikud võimalused erakorraliste valimiste korraldamiseks on piiratud, ei ole teinud millegi võimatuga. Tuues tähelepanu keskpunkti selle, et praegusel valitsusel pole jõudu oluliste otsuste tegemiseks, on otsid oma avaldusega algatanud ühiskonnas olu-lise debati. Idee on saanud nii positiivset kui negatiivset tagasisidet.

Harta12

14. novembri Eesti Päevalehes ilmus Harta 12 ehk Eesti vaimueliidi ja ausat poliitikat näha ihkava rühmituse pöör-dumine avalikkuse poole. Hartaga soovitakse anda kodanikuühiskonnale reaalne võim poliitikas, muutes kogu erakondade süsteemi läbipaistva-maks ning andes rahvale võimaluse oma tahet näidata.

Täpsem informatsioon
www.harta12.ee

Miks on Harta12 oluline?
Jevgeni Ossinovski, riigikogu liige, harta allkirjastanud

Loodan, et harta esmaseks tulemuseks on kõikide erakondade ülestunnistus, et oleme sügavas poliitilises kriisis ning peame astuma selle lahendamiseks tõsisid samme. See ei ole ainult ühe erakonna kriis, sest skandaal Reformi-erakonnas või IRLis või Keskerakonnas mõjutab negatiivselt kogu Eesti poliit-ika usaldusvärsust.

Selle kriisi lahendamiseks tuleb viia läbi konkreetseid reforme nii erakon-dade rahastamise kui valimissüsteemi osas, et muuta meie poliitika läbipaist-vaks, usaldusväärseks ning avatuks ka uutele mängijatele.

Loodan, et kodanikuühiskonnal jät-kub jõudu sundida valitsuserakonda-sid vajalikke muudatusi aktsepteerima. Alles siis võivad poliitikud kartlikult loota ka usalduse taastumist.

Erakorralised valimised ei ole umbusaldus riigi vastu, see on normaalne demokraatlik viis riigi ja rahvaga aus olemiseks sõnas Mikser. "Põhiküsimus ei ole selles, kas erakorralised valimised on võimalikud. Küsimus on selles, kas neid on vaja. Sotsiaaldemokraadid leiavad, et on," rõhutas Mikser, et ametisolev valitsus, valitseb ilma probleemide tunnustamata.

Sotsiaaldemokraat

Hannes Swoboda: Euroopal on aeg näidata üles solidaarsust Eestiga

12. novembril Eestit külas-tanud Euroopa Parla-menti sotsiaaldemo-kraatide juht Hannes Swoboda leiab, et uuematele liikmesriikidele nagu Eesti, Läti ja Leedu tuleb Euroopa Liidu ühtses põllumajanduspoliitikas leida mõistlik lahendus ning Euroop-peab näitama üles solidaarsust Eestiga nagu Eesti on näidanud teiste eurotsoon riikidega.

"Eriti kummaline on, et Eesti põllu-meestele mõeldud rahaline abi on eel-arvekavas võrreldes paljude teiste ri-i-kide põllumeestele antava abiga olu-liselt madalam. Ma toetan eestlaste nõudmisi Balti riikide põllumeeste au-samale ja võrdsemale kohtlemisele," ütles Swoboda.

Visiidi eesmärk oli analüüsida Ees-tile olulisi küsimusi euroliidu uuel eel-arveperioodil ning tihendada veelgi enam Euroopa sotsiaaldemokraatide koostööd Eestiga.

Sotsiaaldemokraatliku Erakonna kutsel esmakordselt Tallinna külasta-nud Europarlamendi ühe mõjukama fraktsiooni esimees kohtus Eesti Va-bariigi Presidendi, peaministri, Riigi-kogu esimehe ja sotsiaaldemokraati-de esindajatega ning külastas SDE Tallinna piirkonna üldkogu.

Kohtumistel käsitleti uuel Euroopa Liidu eelarveperioodil Eestile eralda-tavaid toetusi, ühist põllumajandus-poliitikat ja põllumeeste otsusetuste-ga seonduvat ning üleuroopalist fi-nantsehingumaksu.

FOTO: RAUNO VOLMAR (EESTI PÄEVALEHT)

Kibuviitsast kadrideni 2. osa

1993. aasta jaanuaris asutati Tallinna sotsiaaldemokraatlike naiste klubi "Kibuviits". Juba samal aastal tekkis vajadus luua ülevabariigiline naisorganisatsioon, sest aktiivseid naisi oli erakonnaga liitunud üle vabariigi.

Esialgul oli tegu erakonnasisese ühendusega, mille põhikirja projekti koostas Maie Lind.

Toimus tihe koostöö Soome, Rootsi, Taani ja Baltimaade sotsidega.

Organisatsiooni esimene rahaline sissetulek oli Soome Sotsiaaldemokraatliku Partei (SDP) naiste poolt tehtud annetus.

Koheselt hakati suhtlema naisorganisatsioonidega kogu maailmast.

1993. aastal võtsime osa Soome Sotsiaaldemokraatlike Naiste üldkogust ja meid külastasid "Radical Women" esindajad Susan Docekal ja Adrian Weller USAst. Samal aastal toimus kohtumine Stockholmis Sköndali sotsiaaldemokraatlike naiste klubi esindajatega. 1994. aastal võtsime osa Balti sotsiaaldemokraatlike naiste ühiseminarist Pärnus ning Põhjamaade Foorumist Soomes Turus.

Oma kogunemistel arutasime lastega seotud probleeme ja esitasime oma ettepanekud Riigikogu saadikute rühmale haridusseaduse väljatöötamisel. Tõsise tähelepanu all oli nii vanurite kui puuetega inimeste hooldekodude süsteem.

1993. aastal valmistati Eestis ette seaduseelnõu prostitutsiooni legaliseerimiseks. SDN Tallinna klubi naised nõudsid valitsuselt rangete meetmete rakendamist sutenõrleuse tõkestamiseks. Kutsusime kõiki Eesti naisorganisatsioone ühinema meie avaldusega ning osalema aktiivselt ühiskondliku arvamuse kujundamisel.

Soome ja Eesti sotsiaaldemokraatlikud naised koostasid ühise pöördumise Soome ja Eesti valitsuste poole seksitööstuse legaliseerimise keelustamiseks.

Ühenduse Eesti Sotsiaaldemokraatlikud Naised (ESDN) asutamiskoosolek, millest võttis osa 34 asutajaliiget, toimus 26. novembril 1994. aastal.

Asutamiskoosolekul kinnitati põhikirja ja valiti juhatus: esinaine Maie Lind, aseesinaine Ulvi Valdja, sekretär-laekur Elsa Metsar, neli juhatuseliiget ja üheksa maakondade esindajat, samuti revisjonikomisjon.

ESDN ühendas sotsiaaldemokraatliku maailmavaatega naisi esmargiga tuua naised poliitilike lähemale, aidata kujundada ja ellu viia sotsiaaldemokraatlikust maailmavaatest lähtuvat poliitikat.

Aktiivne tegevus toimus nii Eestis kui piiri taga, kasvav liikmete arv. Sujus koostöö Põhjamaadega, samuti Läti ja Leeduga.

Maie Lind
naiskogu asutajaliige

Tallinn
Sotsiaaldemokraatlike
Naiste
Klubi

"KIBUVITS"

Raplamaa

Sotsiaaldemokraat tutvustab igas lehes ühte SDE piirkonda. Tähestikust lähtudes toob seekordne number lugejateni **Raplamaa** piirkonna tegemised ja plaanid. Järgmisel leheküljel ole intervjuu tutvustab ühte meest, kelle elu keerleb ümber laste ja loomade.

Raplamaa - suurlinna tuledest mõjutatud

Sotsiaaldemokraadi küsimustele *Raplamaa* piirkonna tegevuse ja plaanide kohta vastas piirkonna esimees **Tõnis Blank**.

Oled piirkonda juhtinud ligi aasta, mis selle aja jooksul muutunud on?

Ega jalgratast pole vaja leiutada, kasutada tuleb ikka vanu ja äraproovitud võimalusi – suhelda inimestega, kuulata nende muresid ja viia otsustajateni rahva ettepanekuid ja soovide. Olen püüdnud leida kohalikke arvamusi liidreid, kelle abil saada rohkem kontakti valaelanikega. Ega see alati kerge ole – inimesed on poliitikat ja poliitikutest võõrandunud, varasemad pettumused on hinges, usaldus ja lootus millegi muutmiseks hääbumas. On neidki, kes on erakonnast lahkunud, aga on ka uusi aktiivseid juurdetuliidajaid.

Millised on sinu eesmärgid piirkonna esimehena?

Käimas on läbirääkimised mitmes vallas, et luua juurde kohalikke osakondi. Tahaks veel lähiajal kolm osakonda ära moodustada.

Kuidas toimub SDE Raplamaa piirkonna töö?

Toimub regulaarne suhtlus erakonna büroo ja juhtidega. Just äsja leidis aset SDE fraktsiooni visiit maakonda, mille ettevalmistamisel löid kaasa mitmed meie aktiivsemad liikmed. Visiidi käigus külastasid riigikogulased kahe päeva jooksul kuut valda, sealseid koole, astuti ja ettevõtteid ning kodanike ühendusi.

Inimesed on poliitikat ja poliitikutest võõrandunud, varasemad pettumused on hinges, usaldus ja lootus millegi muutmiseks hääbumas.

Raplas toimus SDE majandusfoorum „Kas ettevõtlusel on Eestis tulevikku?“

Maakonna juhatus koosolekul peame plaane oma olulisematest tegemistest ja eesmärkidest.

Osaleme kõikidel SDE üritustel: üldkogu, suvepäevad, osakonnajuhtide ja aktiivi koolitused.

Millised on Raplamaa sotside eesmärgid kohalikel valimistel?

Kohalike volikogude valimistel on valmisolek minna nimekirjaga (sh valimisliidud) välja pooltes omavalitsustes. Käivad läbirääkimised potentsiaalsete valdodega, kus seni pole sotside nimekirju olnud.

Mis nende eesmärkide saavutamiseks juba toimub?

Püüame olla rohkem nähtavad. Kordalainuks peame kringliaktsiooni – erakonna õnnetused naistepäeval said maakonna kõigi 33 lasteaia töötajad. Osalesime oma telgiga Grill-festil, eraldi telgituuri Raplas viisime lä-

FOTO: RAPLAMAASÕNUMID

Piirkonna esimees Tõnis Blank (paremal) naistepäeval kohalikesse lasteaedadesse kringleid viimas.

bi sügisel. Nendel korradel oli võimalus vahetult suhelda oma kandi rahvaga ja kuulda nende arvamusi elust Raplemaal. Inimesed on valmis rääkima, kui nendelt küsitakse.

Kõiki korraldatud üritusi on kajastatud kohalikus pressis.

Meie esindaja on kohtunud ka eakate ühenduse ja puuetega inimeste ühenduse rahvaga.

Kas lähiajal on tulemas ka mõni suurem piirkonna üritus?

Suurem üritus just oli juba mainitud fraktsiooni visiit maakonda. Nii visiit kui majandusfoorum leidsid eraldi kajastamist maakonna lehes. Lähenevas on aasta kõige ilusam aeg – jõulud. Seda on plaanis harjuka- tega ühiselt tähistada.

Raplamaa piirkond

Liikmed: 164

Osakonnad: Kohila ja Raplamaa

Esindus riigikogus: Urve Palo ja Karel Rüütli

Mille poolst erineb Raplamaa teistest Eesti maakondadest?

Meie maakonna inimeste töö- ja koduelu mõjutab üsnagu palju Tallinna lähedus. Suurlinna tuledel on oma plussid ja miinused. Iga päev toimub intensiivne pendelränne – linna tööle ja tagasi. Käin ka ise Tallinnas tööl.

Millised on suurimad mured Raplemaal ja kuidas kohalikud sotsid nendega toime plaanivad tulla?

Haridusreform, haldusreform, liigne poliitiseeritus, liigne tsentraliseeritus, riigi kaugenemine rahvast, usalduskriis jne. Eks need märksõnad on läbivad kogu Eestis.

Raplamaa rahvast paneb muretsema maakonnahaigla saatus ja staatus. Vägisi tahtakse senisest üldhaiglast teha kohalik haigla, kus pakutavad ravivõimalused vähenevad. Sestap oli ka üks fraktsiooni visiidi kohutimestest just Rapla Maakonnahaiglas, et anda edasi meie ja arstkonna mured riigikogulastele.

Kas sotside toetajakonnal on Raplamaal kasvuruumi?

On küll. Arvan, et inimesed hakkavad paremini aru saama meie erakonna väärtushinnangutest ja arusaamadest. ■

FOTO: ERAKOGU

Missioonitundega ettevõtja – Siim Riisenberg

Samal ajal kui mina nuputan kuidas Raplasse **Siim Riisenbergi** intervjuerima sõita, selgub, et Tallinn asub Raplale lähemal kui vastupidi. Paariks tunniks pealinna sõitmine pole raplakale mingi suurem ettevõtmise.

Siim on üks nendest inimestest, kellel on nutitelefoni kogu aeg peos ja kui see just ei helise, lipsab pilk ikka ekraanile uut meili või sõnumit otsima. Loomulikult need ta sealt ka leiab.

Erinevalt paljudest teistest kohalikest ei pea Siim igapäevaselt Tallinnasse tööle sõitma, tema sõidab hoopis Kehtnasse. "Tõid organiseerima ja asju ajama," iseloomustab ta oma igapäeva Kehtna Mõisa OÜ-le kuuluvas lihatööstuses. See tähendab, et Siim peab olema seal, kus parajasti vaja, olgu selleks siis laut või kohtumine äripartneriga.

Kehtna Lihatoöstus ei kuulu kindlasti Eesti suurimate hulka, aga oma niši on nad leidnud. "Meie lihatooted on valmistatud lihast, mitte selle aseainest," ütleb Siim ning lisab, et massiga nad ei löö ning üritavad konkureerida pigem kvaliteediga.

Uue tootena pakuvad nad alates kevadest õnnelike õrrekanade mune. "Kannad ei ole enam puurides, vaid jooksevad lahtiselt ringi," tutvustab Siim teadlikumale tarbijale suunatud uuendust.

Head suhted kohalikega

Kohaliku ettevõtjana on Siim ka kodukoha patrioot. "Isegi kui ma tahaks olla ainult rahaahne kapitalist, siis peaksin ikka kohalikega hästi läbi saama," arutleb missioonitundega ettevõtja võimalike alternatiivide üle.

Olla korrektna ja aus tööpakkuja on üks kindel võimalus kohalikega häid suhteid hoida. "Meil on hea maine, oleme töötajale kindel partner. Palk tuleb

õigel päeval ja kokkulpeitud summas, töötingimused korralikud," selgitab Siim.

Lisaks proovitakse Kehtna vallas jõuda mööda kohalike ettevõtjate toetada ning oma inimestele abiks olla. Kui lasteade sõidab loomaaeda toetatakse transpordiga ning unustatud pole ka kohalike sportlasi. "Autoralli sõitja, motokrossiga tegeleja, vibulaskja," loetleb Siim sponsoreeritavaid.

Kaks aastat järjest on koostöös lasteaia ja kooliga tammikut rajatud. "Lasteaialapsed on tõrusid korjanud ja koolilapsed neid loodusõpetuse tundide raames maha pannud. "Ei tea, kas

Isegi kui ma tahaks olla ainult rahaahne kapitalist, siis peaksin ikka kohalikega hästi läbi saama.

kasvama lähed, aga kõik on sellest tegevusest röömu saanud. Lastele meeldis tõrusid korjata ja koolilastele meeldis istutamise päev ka," räägib Siim lisades, et seadusliku poole pealt on sellised ettevõtmised väga keeruliseks muudetud ja lihtsam on nendega mitte tegeleda.

Panus kohalikkude arengusse

Kuigi Sotsiaaldemokraatlik Erakond ei ole Eesti ettevõtjate traditsiooniliseks valikuks, liitus Siim peale pikka kaalu-

mist just sotsidega, kelle käekiri talle kõige rohkem meeldib.

"Olin Rahvaliidu liige ja peale seda, kui üldkoosolekul otsustati sotsidega mitte ühineda, siis järgmisel päeval astusin erakonnast välja," meenutab Siim. Tükk aega ei plaaninudki mees ennast ühegi erakonnaga siduda, aga midagi jäi kripeldama.

"Nii ei saa, et elad ja tarbid ja oma panust ei anna," peab ta oluliseks kohalikkude arengusse panustamist.

Ka Kehtna vallavolikogu revisjonikomisjoni esimehena üritab Siim pigem algusest peale kaasa aidata, et asjad õigesti aetud saaksid, kui et tagantjärele vigu otsida ja urgitseda. Kuigi revisjonikomisjonis tuleb vajadusel ka viimast teha.

Raplamaa suureks plussiks ja miinuseks peab ta Tallinna lähedal asumist. Igapäevaselt käivad Tallinnasse tööle väga paljud. Paraku lähevad aga paljud ka päriks Tallinnasse ära.

"Arvan, et maal elu säilitada on lihtsam, kui seda sinna tagas tuua," arutleb Siim, kuid vajalikku võlvitsa ta välja tuua ei oska. Ka Rapla Noortekojast, mille liige ta on, käivad vähemalt pool ettevõtlikud noored pealinnas tööle.

Pere ongi hobi

Kuna tööst on juba räägitud küll, siis uurin Siimult tema hobide kohta. "Mi-

Nimi	Siim Riisenberg
Vanus	33
Pere	abikaasa, üks tütar, kaks poega
Töö	Kehtna Mõisa OÜ ja Kehtna Lihatoöstus OÜ juhatuseliige ja üks omanikest, Kehtna vallavolikogu revisjonikomisjoni esimees.
Haridus	Tartu Ülikool, kehakultuur; Eesti Maaülikool, maamajandus finantsjuhtimine ja ettevõtlus
Hobid	jalgrattasõit, ujumine

nu hobideks on kolm last; ühe ja kahe poole aastased pojad ja seitsme aastane tütar, sisustavad aja korralikult ära," naerab ta, et kunagi seda ettekujutada ei osanud, aga üks laps või kolm last on väga suur vahe.

Lisaks majaomaniku röömuldele nagu lehtede riisumine ja lume rookimine, mida saab väga edukalt ühendada lastega õues ajaveetmisega, käib Siim poegadega jalgrattaga sõitmas, kardirajal autoid vaatamas või ujumas. Mees lisab muigega, et momendil on tema totaalne lemmikfilm Pikne McQueen, mida ta on vähemalt 160 korda vaadanud ja vaatab veel 160 otsa.

Ükski minu päev ei möödu ilma kohvita, teatab Siim, et hommikul esimese asjana teeb kohvi valmis ja võtab termosega kaasa. Kas ta selle ka päeva jooksul ära juua jõuab, on juba teine

Triin Toome
Sotsiaaldemokraadi peatoimetaja

Esimehe kandidaat

Sven Mikser, SDE esimees, riigikogu SDE fraktsiooni juht

Esitajad: Harjumaa piirkonna juhatus, Ida-Virumaa piirkonna juhatus, Järvamaa piirkonna juhatus, Jõgevamaa piirkonna juhatus, Lääne-Virumaa piirkonna juhatus, Pärnumaa piirkonna juhatus, Põlvamaa piirkonna juhatus, Raplamaa piirkonna juhatus, Saaremaa piirkonna juhatus, Tallinna piirkonna juhatus, Tartu piirkonna juhatus, Tartumaa piirkonna juhatus, Valgamaa piirkonna juhatus, Võrumaa piirkonna juhatus, Eda Markov, Heiki Järveveer, Reet Laja, Tauno Jäätma, Ulvi Kõrvek.

Toetajad: Lüganuse-Püssi osakond, Audru osakond, Narva osakond, Paide osakond, Pihlta osakond, Rae osakond, Rõngu osakond, Türi osakond, Viljandi osakond, Naiskogu Kadri, Noored Sotsiaaldemokraadid, Vanemad Sotsiaaldemokraadid.

25 novembril toimuvad üldkogul toimuvad Sotsiaaldemokraatliku Erakonna korralised valimised. Järgneviks kaheks aastaks valitakse esimees, aseesimehed, juhatus, aukohus, põhikirja- ja programmitoimikond, revisjonitoimikond ja valimistoimikond. Kõikide juhtorganite suuruse, sealhulgas aseesimeeste arvu kinnitab üldkogu.

Käesolevas lehes on esitatud kandidaatide tutvustused. Erakonna põhikirja järgselt saavad kandidaate esitada üldkogu delegaadid ning piirkondade juhatused. Osakonnad ning sõsarorganisatsioonid on märgitud toetajate all.

Aseesimeeste kandidaadid

Andres Anvelt, SDE juhatuselise, Tallinna piirkonna esimees, riigikogu liige

Kandideerin erakonna aseesimeheks sügavas veendumuses ja tahtes viia meie erakond peaministrierakonnaks. Olen terve oma teadlikku elu nii varasemalt õiguskaitsesametites, kirjanduslikus loomingus kui ka poliitikas seisnud silmakirjalikkuse vastu, õigluse poolt ning sotsiaalse ühtsuse ja solidaarsuse eest. Olen kindel, et poliitiline kogemus Tallinna piirkonna juhina ja Riigikogu liikmena on andnud mulle hea eelduse oma pikaajalise juhtimiskogemuse rakendamisel ka meie erakonna huvides. Sotsiaaldemokraatia Eestis vajab jõulist teadvustamist vastasel juhul ei jää me püsima riigi ja rahvana.

Esitajad: Saaremaa piirkonna juhatus, Ida-Virumaa piirkonna juhatus, Tallinna piirkonna juhatus, Heljo Pikhof.

Toetajad: Narva osakond.

Helmen Kütt, Viljandimaa piirkonna juhatuselise, riigikogu liige

Otsustasin kandideerida, kuna viljandimaalased mind usaldasid. Oman sotsiaaltöö alast haridust ja kogemust. Hindan kõrgelt meie erakonnaliikmete, seenioride, kadride ja noorte tööd. Kui küsite, mida luban, kui osutun valituks aseesimehe kohale, siis luban tihedat kontakti piirkondades tegutsevate erakonnakaaslastega ja nende ettepanekutele nii teo kui sõnaga vastamist, kriitikaga arvestamist ning selle viimist ka meessoost juhatuselise liikmete teadvusse. Ikka selle nimel, et SDE oleks tulevikus peaministri erakond!

Esitajad: Raplamaa piirkonna juhatus, Heiki Järveveer.

Toetajad: Viljandi osakond.

Urve Palo, SDE aseesimees, Riigikogu liige

Esitajad: Saaremaa piirkonna juhatus

Toetajad: Rae osakond

Urve Palo on otsustanud oma kandidatuuri tagasi võtta.

Marianne Mikko, SDE aseesimees, Pärnumaa piirkonna esimees, riigikogu liige

Kümme aastat kuulmist SDE liikmeskonda tähendab, et ma tean ja tunnen organisatsiooni nagu ka tunnevad sotsiaaldemokraadid mind. Olen juhtinud üle kuue aasta Pärnumaa piirkonda ja seda ka Euroopa Parlamendi liikmena (2004-2009). Olen kuulunud kõigi nende aastate vältel SDE juhatusse, eelmise aasta sügisest olen ka SDE aseesimees. Minu põhihuvi on välis- ja julgeolekupoliitika. Täna võitlen palgalõhe vastu, olles selles küsimuses meie erakonna kõneisik. Sotsiaalse õigluse eest seismine laiemalt iseloomustabki mind, kes ma ühena viiest eurosaadikust suutsin ellu rakendada üle-euroopalise kommunismi- ja natsismiohvrite mälestuspäeva 23.augustil.

Esitajad: Põlvamaa piirkonna juhatus, Pärnumaa piirkonna juhatus, Läänemaa piirkonna juhatus.

Toetajad: Naiskogu Kadri Tallinna Piirkond.

Heljo Pikhof, SDE aseesimees, Tartu piirkonna esimees, riigikogu liige

Erakonna juhtimises läheb vaja nii nooruslikku tarmu kui kogemusi, ülekõige aga kompetentsust ja kaalutletud ideid. Ühenduse Vanemad sotsiaaldemokraadid eestseisjana ja naiskogu Kadri arespresidentina saan sõsarorganisatsioonide seisukohti kiiresti ja kadudeta vahendada. On ju ka meie eesmärgiks sotsiaalselt tasakaalustatum riik, kus lapsed ei jääks sündimata, kus vanad ei peaks virelema, kust noored ei läheks võõrsile.

Kõige põletavamaks on olnud ja jäävad minu jaoks sotsiaalvaldkonna küsimused, olgu siis laste vaesuse leevendamine, lasteaiakohtade jagumine, inimväärsemad palgad (lasteaiad) õpetajatele, pere- ja tööelu ühitamine. Ülimalt tähtsaks pean hea alus-, kesk- ning – Tartu piirkonna juhina – muidugi ka kõrghariduse kättesaadavust. Noorte ja seega kogu Eesti tulevik ei tohi sõltuda pere rahakotist ega elukohast.

Esitajad: Põlvamaa piirkonna juhatus, Tartu piirkonna juhatus, Eda Markov, Rein Karemäe, Reet Laja, Andres Anvelt.

Toetajad: Naiskogu Kadri, Vanemad Sotsiaaldemokraadid, Rõngu osakond.

Jevgeni Ossinovski, Ida-Virumaa piirkonna esimees, riigikogu liige

Juhin Ida-Viru piirkonda, kus oleme viimase aastaga avanud kuus uut osakonda ning kasvatanud liikmete arvu ligi 50 protsendi võrra. Samuti koordineerin SDE välissekretäriina suhteid meie sõsarerakondadega Euroopas. Fraktsioonis vastutan kõikide teemade eest, mis puudutavad integratsiooni. Lisaks sellele tähtsustan hariduspoliitikat, millega olen samuti olulisel määral tegelegenud. Usun, et mõlemad teemad vajavad tugevat esindatust erakonna juhtkonna tasandil.

Esitajad: Saaremaa piirkonna juhatus, Ida-Virumaa piirkonna juhatus, Võrumaa piirkonna juhatus, Raplamaa piirkonna juhatus.

Toetajad: Narva osakond, Lüganuse-Püssi osakond.

Karel Rüütli, SDE aseesimees, Harjumaa piirkonna esimees, riigikogu liige

Eelmisel korral kandideerides nägin oma rolli eelkõige töös, mis on seotud erakonna arendamisega, piirkondade aktiveerimisega ning liikmete kaasamisega. Täna oleme suuremad ja tugevamad kui kunagi varem – meil on 6000 liiget ja üle 100 tegusa osakonna. Teiseks lubasin teha tööd, et 2013. aasta kohalikeks valimisteks oleks SDE oma nimekirjadega maksimaalselt esindatud. Juba aasta enne valimisi on kindel, et sotsiaaldemokraadid tulevad oma nime all välja vähemalt pooltes omavalitsustes.

Järgnevatel aastatel peame me panustama poliitiliste tugevdamisega ja avalikkusega suhtlemise, töestamaks, et oleme väärivad kahtluse juhterakonna vastutust.

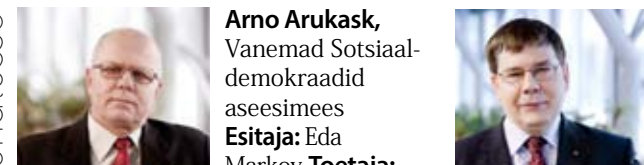
Esitajad: Saaremaa piirkonna juhatus, Valgamaa piirkonna juhatus, Harjumaa piirkonna juhatus, Raplamaa piirkonna juhatus, Tartumaa piirkonna juhatus.

Toetajad: Rae osakond, Saue osakond, Saue linna osakond, Lüganuse-Püssi osakond.

Üldkogul kandideerijad

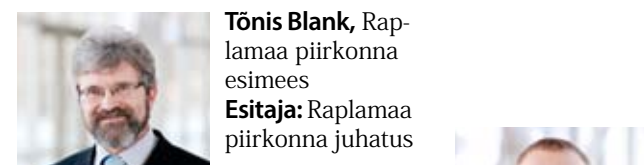
Kandidaadid juhatusse

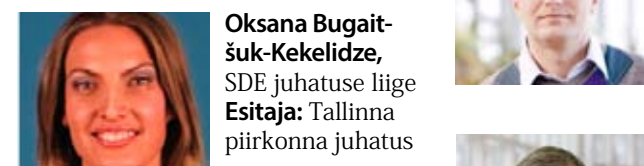
Arno Arukask, Vanemad Sotsiaaldemokraadid aseesimees
Esitaja: Eda Markov
Toetaja: Rõngu osakond

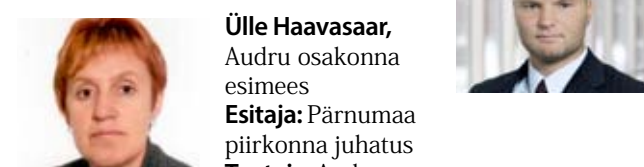
Vadim Belobrovtsev, SDE juhatuselise, Tallinna piirkonna aseesimees
Esitaja: Tallinna piirkonna juhatus

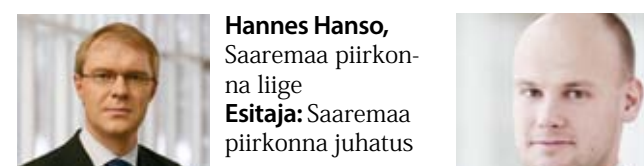
Tõnis Blank, Raplamaa piirkonna esimees
Esitaja: Raplamaa piirkonna juhatus

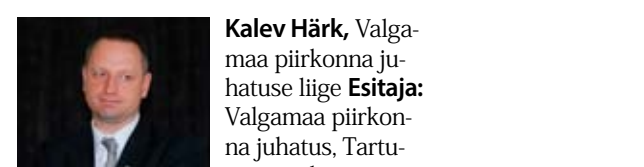
Oksana Bugaitšuk-Kekelidze, SDE juhatuselise
Esitaja: Tallinna piirkonna juhatus

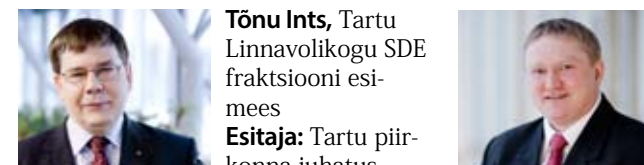
Ülle Haavasaar, Audru osakonna esimees
Esitaja: Pärnumaa piirkonna juhatus
Toetaja: Audru osakond

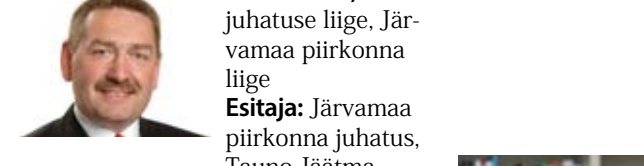
Hannes Hanso, Saaremaa piirkonna liige
Esitaja: Saaremaa piirkonna juhatus

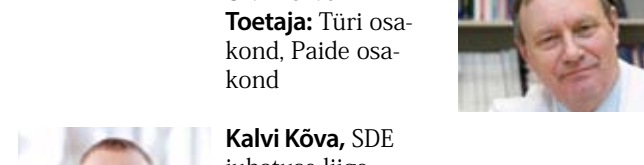
Kalev Härk, Valgamaa piirkonna juhatuselise
Esitaja: Valgamaa piirkonna juhatus, Tartumaa piirkonna juhatus

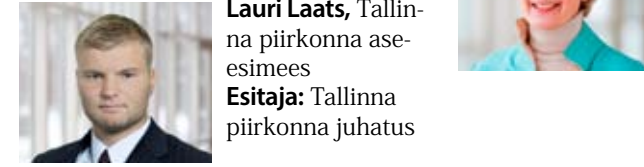
Tõnu Ints, Tartu Linnavolikogu SDE fraktsiooni esimees
Esitaja: Tartu piirkonna juhatus

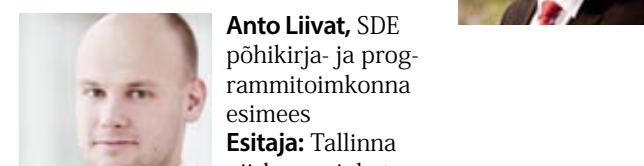
Kulno Klein, SDE juhatuselise, Järvamaa piirkonna liige
Esitaja: Järvamaa piirkonna juhatus, Tauno Jäätma, Ulvi Kõrvek
Toetaja: Türi osakond, Paide osakond

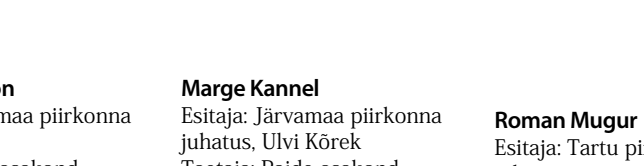
Kalvi Kõva, SDE juhatuselise, riigikogu liige
Esitaja: Võrumaa piirkonna juhatus

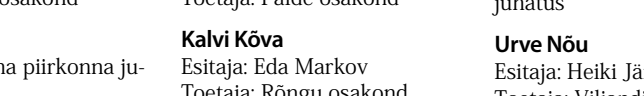
Lauri Laats, Tallinna piirkonna aseesimees
Esitaja: Tallinna piirkonna juhatus

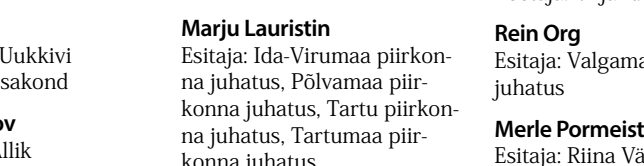
Anto Liivat, SDE põhikirja- ja programmitoimikonna esimees
Esitaja: Tallinna piirkonna juhatus, Raplamaa piirkonna juhatus, Tartumaa piirkonna juhatus

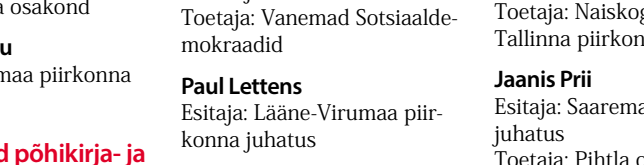
Marge Kannel
Esitaja: Järvamaa piirkonna juhatus, Ulvi Kõrek
Toetaja: Paide osakond

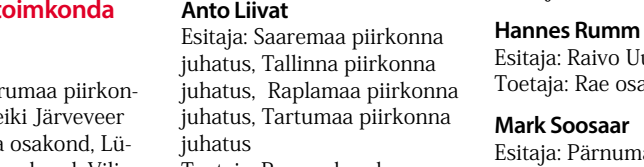
Kalvi Kõva
Esitaja: Eda Markov
Toetaja: Rõngu osakond

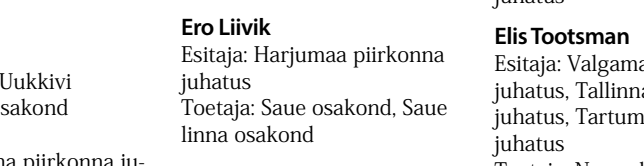
Marju Lauristin
Esitaja: Ida-Virumaa piirkonna juhatus, Põlvamaa piirkonna juhatus, Tartu piirkonna juhatus, Tartumaa piirkonna juhatus
Toetaja: Vanemad Sotsiaaldemokraadid

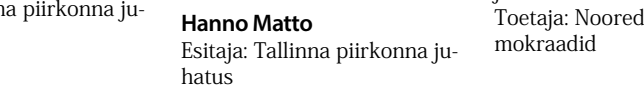
Paul Lettens
Esitaja: Lääne-Virumaa piirkonna juhatus

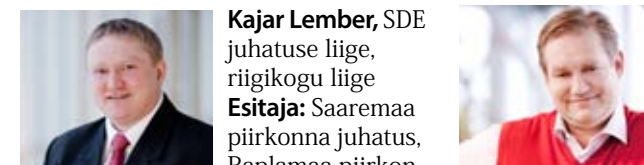
Anto Liivat
Esitaja: Saaremaa piirkonna juhatus, Tallinna piirkonna juhatus, Raplamaa piirkonna juhatus, Tartumaa piirkonna juhatus
Toetaja: Rae osakond

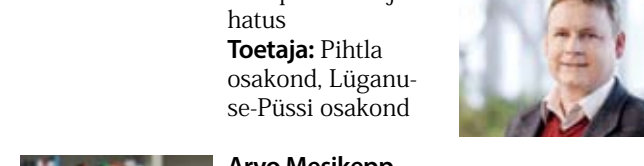
Ero Liivik
Esitaja: Harjumaa piirkonna juhatus
Toetaja: Saue osakond, Saue linna osakond

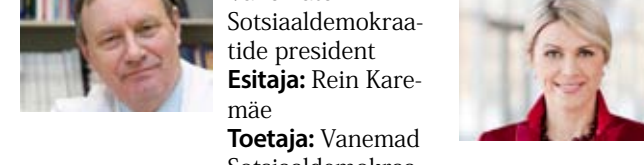
Hanno Matto
Esitaja: Tallinna piirkonna juhatus

Kajar Lember, SDE volikogu liige, riigikogu liige
Esitaja: Saaremaa piirkonna juhatus, Raplamaa piirkonna juhatus, Tartumaa piirkonna juhatus
Toetaja: Pihlta osakond, Lüganuse-Püssi osakond

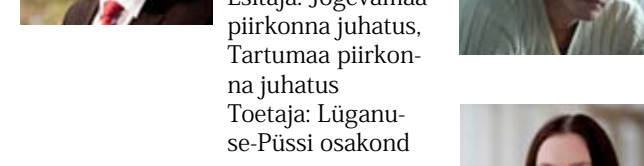
Arvo Mesikepp, Vanemate Sotsiaaldemokraatide president
Esitaja: Rein Karemäe
Toetaja: Vanemad Sotsiaaldemokraadid

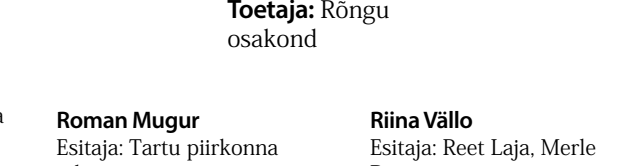
Marianne Mikko, SDE aseesimees, Pärnumaa piirkonna esimees, riigikogu liige
Esitaja: Reet Laja
Toetaja: Naiskogu Kadri

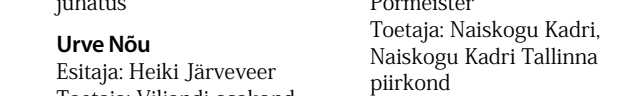
Jüri Morozov, SDE volikogu aseesimees, Jõgevamaa piirkonna esimees
Esitaja: Jõgevamaa piirkonna juhatus, Tartumaa piirkonna juhatus
Toetaja: Lüganuse-Püssi osakond

Eiki Nestor, riigikogu SDE fraktsiooni aseesimees, SDE juhatuselise
Esitaja: Eda Markov
Toetaja: Rõngu osakond

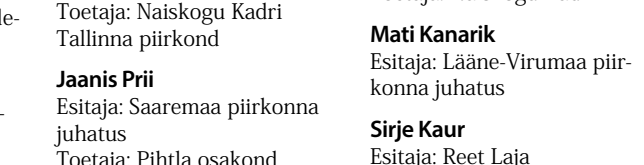
Roman Muger
Esitaja: Tartu piirkonna juhatus

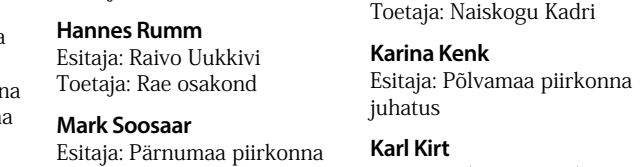
Urve Nõu
Esitaja: Heiki Järveveer
Toetaja: Viljandi osakond

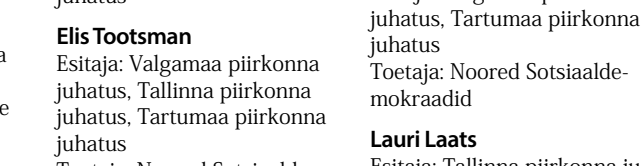
Rein Org
Esitaja: Valgamaa piirkonna juhatus

Merle Pormeister
Esitaja: Riina Vållo
Toetaja: Naiskogu Kadri

Mati Kanarik
Esitaja: Lääne-Virumaa piirkonna juhatus

Sirje Kaur
Esitaja: Saaremaa piirkonna juhatus
Toetaja: Pihlta osakond

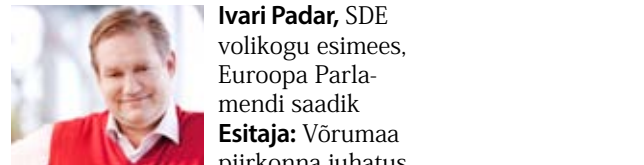
Hannes Rumm
Esitaja: Raivo Uukkivi
Toetaja: Rae osakond

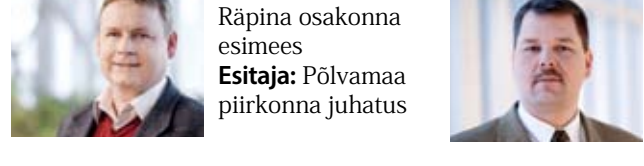
Mark Soosaar
Esitaja: Pärnumaa piirkonna juhatus

Elis Tootsman
Esitaja: Valgamaa piirkonna juhatus, Tallinna piirkonna juhatus, Tartumaa piirkonna juhatus

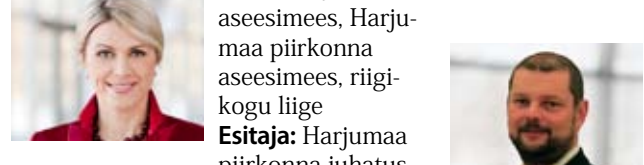
Lauri Laats
Esitaja: Tallinna piirkonna juhatus

Ivari Padar, SDE volikogu esimees, Euroopa Parlamendi saadik
Esitaja: Võrumaa piirkonna juhatus

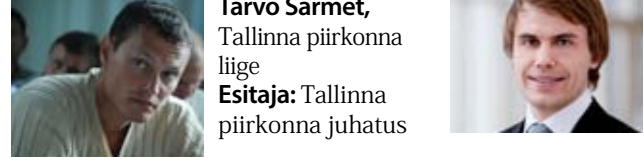
Kaido Palu, Rääpina osakonna esimees
Esitaja: Põlvamaa piirkonna juhatus

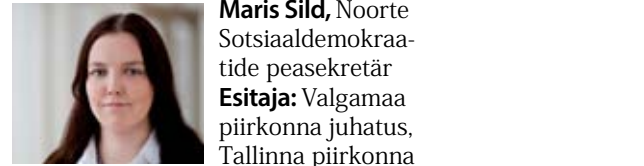
Urve Palo, SDE aseesimees, Harjumaa piirkonna aseesimees, riigikogu liige
Esitaja: Harjumaa piirkonna juhatus, Raplamaa piirkonna juhatus
Toetaja: Saue osakond

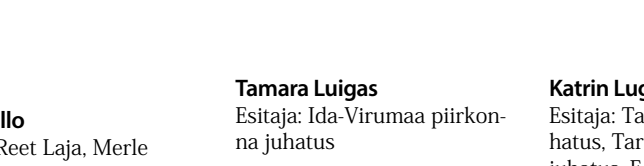
Kadi Pärnits, Naiskogu Kadri juhatuselise
Esitaja: Reet Laja
Toetaja: Naiskogu Kadri

Tarvo Sarmet, Tallinna piirkonna liige
Esitaja: Tallinna piirkonna juhatus

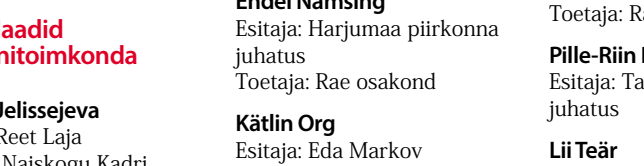
Maris Sild, Noorte Sotsiaaldemokraatide peasekretär
Esitaja: Valgamaa piirkonna juhatus, Tallinna piirkonna juhatus, Tartumaa piirkonna juhatus, Sten Nurmets, Elis

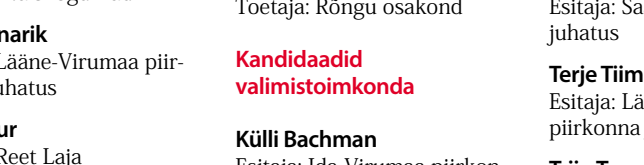
Tamara Luigas
Esitaja: Ida-Virumaa piirkonna juhatus

Margus Mägi
Esitaja: Pärnumaa piirkonna juhatus

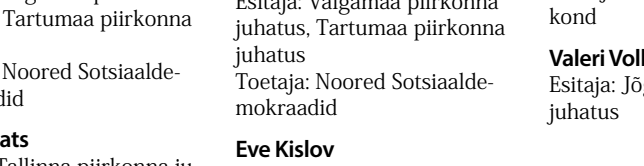
Endel Namsing
Esitaja: Harjumaa piirkonna juhatus
Toetaja: Rae osakond

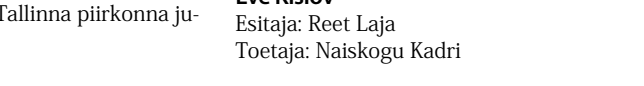
Kätlin Org
Esitaja: Riina Vållo
Toetaja: Rõngu osakond

Mati Kanarik
Esitaja: Lääne-Virumaa piirkonna juhatus

Sirje Kaur
Esitaja: Tallinna piirkonna juhatus
Toetaja: Rõngu osakond

Külli Bachman
Esitaja: Ida-Virumaa piirkonna juhatus

Katrin Uurbala-Varusk
Esitaja: Valgamaa piirkonna juhatus, Tartumaa piirkonna juhatus
Toetaja: Noored Sotsiaaldemokraadid

Karl Kirt
Esitaja: Valgamaa piirkonna juhatus, Tartumaa piirkonna juhatus
Toetaja: Noored Sotsiaaldemokraadid

Lauri Laats
Esitaja: Tallinna piirkonna juhatus

Tootsman, Lauri Läänemets, Karl Kirt, Liina Vahter
Toetaja: Noored Sotsiaaldemokraadid

Neeme Suur, Läänemaa piirkonna esimees, riigikogu liige
Esitaja: Pärnumaa piirkonna juhatus, Läänemaa piirkonna juhatus

Stanislav Tšerepanov, SDE aseesimees
Esitaja: Ida-Virumaa piirkonna juhatus
Toetaja: Narva osakond

Raivo Uukkivi, Rae osakonna esimees
Esitaja: Harjumaa piirkonna juhatus
Toetaja: Rae osakond

Rannar Vassiljev, Lääne-Virumaa piirkonna esimees
Esitaja: Lääne-Virumaa piirkonna juhatus

Katrin Lugina
Esitaja: Tallinna piirkonna juhatus, Tartumaa piirkonna juhatus, Eda Markov
Toetaja: Rõngu osakond

Piret Luhakoodeer
Esitaja: Raivo Uukkivi
Toetaja: Rae osakond

Pille-Riin Raudsepp
Esitaja: Tartu piirkonna juhatus

Li Teär
Esitaja: Saaremaa piirkonna juhatus

Terje Tiimus
Esitaja: Lääne-Virumaa piirkonna juhatus

Triin Toomesaar
Esitaja: Harjumaa piirkonna juhatus
Toetaja: Saue osakond

Teated

Sotsiaaldemokraatia Õhtuülikool

Elektrituru teemaline arutelu "Millist paketti valida?"

Aeg: 27. novembril kell 19.00

Koht: Narva Kolledži keldrisaal

Lisainfo: Reeli Reimann, tel: 53 328 400, e-mail: reeli.reimann@sotsdem.ee**Tallinna piirkonna vanemate sotsiaaldemokraatide üldkoosolek**

Aeg: 28. novembril kell 16.00

Koht: Vanurite Eneseabi- ja Nõustamise Ühing (VENÜ), Poska 15, Tallinn

Päevakava:**16.00-16.30** VENÜ laulukoori „Vanaemad“ tervitus**16.30 -16.45** kohvipaus**16.45-17.00** VSD president Arvo Mesikepp - erakonna 25.11.12 üldkogust ja eelseisvatest KOV valimistest**17.00-17.15** VSD Tallinna piirkonna esimees Kalle-Kaupo Murakas

- aruanne möödunud aasta tegevusest ja uue aasta plaanidest

17.15-17.30 VSD Tallinna piirkonna juhatuse liige Vaike Suur - Elujõud ja positiivsus**17.30-18.00** Arutelu ja sõnavõtt

Korraldajate poolt on kohv, tee ja sai. On soovitatav, et osavõtjad võtavad kaasa omaküpsetatud kooke, pirukaid või keediseid ja muud ühiseks maitsmiseks. Aiapidajad, kellel on võimalik, palun võtke kaasa õunu või muid aiasaadusi (puhtalt ja pestult).

NB! Kaasa võtta vahetusjalatsid!Osavõtust teatage hiljemalt 25. novembriks VSD sekretär-koordinaatorile Maie Linnule: maie.lind@sotsdem.ee, tel. 539 08 639.**Sotsiaaldemokraatia Õhtuülikool**

Elektrituru teemaline arutelu "Millist paketti valida?"

Aeg: 1. detsember kell 16.00

Koht: Mustamäe Kultuurikeskus Kaja

Lisainfo: Kätlin Org, tel: 56 670 706, e-mail: k2tlin.org@sotsdem.ee**Öökongress**

"Kas eestlane on laisk või loll?"

Aeg: 6. detsember kell 20.00.

Lisainfo: Kairit Pihlak, tel: 52 71 962, e-mail: kairit.pihlak@sotsdem.ee**Rohemajanduse seminar**

Aeg: 7. detsember kell 16.00

Koht: Energia Avastuskeskuses (Põhja pst 29)

Lisainfo: Kerttu Sikka, tel 52 20 645, e-mail: kerttu.sikka@gmail.com**Noorsotside 20. sünnipäeva konverents**

Aeg: 8. detsembril kell 13.00 kuni 16.30.

Koht: Hobuveski, Lai tn 47, Tallinn

Konverents "Mõeldes maailmast teistmoodi" käsitseb erinevaid eluvaldkondlike teemasid, millest olene harjunud mõtlema ühtemoodi, kuid maailma on muutunud need, kes mõtlevad teistmoodi. Püüamegi konverentsi osalejatele anda võimalust mõelda raamist välja ning avastada hoopis huvitavamaid käike ning võimalusi, kuidas maailmast aru saada.

Registreerimine ja lisaküsimused: liina.vahter@gmail.com**Naiskogu Kadri seminarid "Naised poliitika kujundamas"**

Aeg: 1. detsember

Koht: Narva Kolledž, Narva

Aeg: 8. detsember

Koht: Erakonna kontor, Ahtri 10 a, Tallinn

Mõlemal seminaril on töökeelteks nii eesti kui vene keel.

Harju- Raplamaa piirkonna ühine aastalõpu tähistamine

Aeg: 1. detsembril kell 17.00

Koht: Rannarahva Muuseum, Viimsi

Osalustasu 10 eurot. Kooliealised lapsed 5 eurot, eelkooliealised tasuta. Osalustasu kanda Harju piirkonna sekretäri Anu Kaiv arveldusarvele nr 221011767849 Swedbank 26-ndaks novembriks.

Selgitusse kirjutage "pidu" ja osaleja(te) nimi. Eelkooliealiste laste osalemise kohta andke info tel 53 414 881 või anu.kaiv@mail.ee

NB! Poolteist tundi varem, st täpselt kell 15.30 algab samas SDE Harju piirkonna üldkogu

Ida-Virumaa sotsiaaldemokraatide jõulupidu

Aeg: 8. detsembril, kell 19

Koht: Valge Hobu Trahter, Edise küla 16, Jõhvi vald

Osalemistasu 7 eurot. Raha saad maksta oma osakonna esimehe kätte kuni 25. novembrini. Narva osakonna liikmed saavad osalemistasu maksta Anna Krainiku kätte, telefon 56223812. Info vene keeles, Tiina Kullamäe, 5284370 info eesti keeles, Reeli Reimann, 53328400

Palju õnne!

Septembrikuu Sotsiaaldemokraadis ilmunud ristsõna õige vastus oli:

Süda õiges kohas - vasakul. SDE kruusi võitis **Marek Püssi**.

Palju õnne! Võitjaga võetakse ühendust.

Sotsiaaldemokraatliku Erakonna üldkogu

25. novembril 2012

kell 11.00 Tartu

Vanemuise

Kontserdimajas

(Vanemuise 6, Tartu)

Registreerimine toimub 10.00-11.00. Üldkogu orienteeruv lõpp on 17.45. Peale üldkogu lõppu, kell 17.45-18.30 toimub esimehe vastuvõtt

Üldkoguga seotud küsimuste osas võtke palun ühendust tegevjuhi Piret Hartmaniga 53 40 5002, piret.hartman@gmail.com**Päevakord****1) Päevakorra, kodukorra ja tööorganite kinnitamine****2) Erakonna esimehe, peasekretäri, Riigikogu fraktsiooni ja Euroopa Parlamendi delegatsiooni aruanded****3) Volikogu, revisjonitoimkonna, põhikirja- ja programmitoimkonna, valimistoimkonna ja aukohtu aruanded****4) Esimehe, aseesimehe (-meeste), juhatuse valitavate liikmete, revisjonitoimkonna, põhikirja- ja programmitoimkonna, valimistoimkonna, aukohtu liikmete valimine****5) Peasekretäri kinnitamine****6) Põhikirja muutmine****7) Poliitilise avalduse vastuvõtmine****Päevakava****10.00 – 11.00** Registreerimine üldkogule**11.00 – 11.15** Üldkogu rakendamine**11.15 – 11.35** Erakonna esimehe kõne-aruanne**11.35 – 11.50** Fraktsiooni aruanne**11.50 – 12.05** Peasekretäri aruanne**12.05 – 12.10** Aruannete kinnitamine**12.10 – 12.25** Valitavate organite suuruse määramine**12.25** Esimehe kandidaatide esitamise tähtaeg**12.25 – 12.35** Esimehe kandidaatide sõnavõtt**12.35 – 12.40** Hääletamise protseduurilised

küsimused

12.40 – 12.55 Hääletamine**12.55 – 13.15** Külaliste tervitused**13.15** Aseesimeeste kandidaatide

esitamise tähtaeg

13.15 – 13.20 Esimehe hääletustulemuste

kinnitamine

13.20 – 13.25 Peasekretäri kinnitamine**13.25 – 13.50** Aseesimeeste kandidaatide

sõnavõtt

13.50 – 13.55 Hääletamise protseduurilised

küsimused

13.55 – 14.10 Hääletamine**14.10 – 15.00** Lõuna**15.00 – 15.05** Aseesimeeste hääletustulemuste

kinnitamine

15.05 Juhatus ja valitavate organite

kandidaatide esitamise tähtaeg

15.05 – 15.50 Juhatus ja valitavate organite

kandidaatide tutvustus

15.50 – 15.55 Hääletamise protseduurilised

küsimused

15.55 – 16.20 Hääletamine**16.20 – 16.40** Sõsarorganisatsioonide

sõnavõtt

16.40 – 16.55 Erakonna põhikirja muutmine**16.55 – 17.30** Poliitilise avalduse arutelu**17.30 – 17.40** Valimistulemuste kinnitamine**17.40 – 17.45** Üldkogu lõpetamine**17.45 – 18.30** Esimehe vastuvõtt**Bussiga üldkogule!**

Erinevatest Eesti paikadest viivad üldkogule spetsiaalsed bussid. Bussiga üldkogule minekuks tuleb ennast eelnevalt registreerida, selleks võtke ühendust kontaktisikuga.

Bussid alustavad tagasisõitu Tartust kell 18.30.

Võrumaa – Põlvamaa – Tartu

9.00- Võru Katariina kiriku plats

9.45 – Põlva Maavalitsuse juurest

Kontakt: Halliki Karba 56 491 636

Saaremaa – Lõuna-Läänemaa – Raplamaa - Tartu

6.00 Kuressaare bussijaam

7.00 praam

7.40 Lihula Lukoil tankla

8.10 Koluvere

8.30 Rapla Karmani kaubamaja parkla (Kooli 4)

8.50 Kehтна bussijaam

Kontakt: Peep Reidolf 5662 8138

Tallinn – Tartu (2 bussi)

7.30 Mere puiestee

Kontakt: Maris Sild 5693 8678

Harjumaa - Tartu

7.30 Mere puiestee (Tallinn)

7.35 Sossimäe bussipeatus (Tallinn)

7.45 Pildiküla (Jüri ristmik Tartu mnt)

8.10 Kose-Risti

8.30 Ardu

Kontakt: Triin Toomesaar 5620 3920

Järvamaa – Jõgevamaa (Põltsamaa) - Tartu

8.00 Paide Kultuurimaja parkla

8.30 Türi kaubamaja parkla

9.10 Imavere bussipeatus

9.30 Põltsamaa bussijaam

Kontakt: Peep Reidolf 5662 8138

Ida-Virumaa - Tartu

6.30 Narva-Jõesuu Maxima

6.45 Narvas Geneva ees

7.05 Sillamäe bussijaam

7.30 Jõhvi Selver

7.50 Kohtla-Järve Prestone

Kontakt: Anna Krainik 5522 3812 (vene keeles) / Reeli Reimann 5332 8400 (eesti keeles)

Pärnumaa – Viljandimaa - Tartu

7.45 Pärnu Teater Endla parkla

9.00 Viljandi bussijaam

Kontakt: Peep Reidolf 5662 8138

Valgamaa - Tartu

9.15 - Valga Maavalitsuse eest

Kontakt: Karl Kirt 5780 1498

Lääne-Virumaa

7.10 Tapa keskvaljak

7.20 Peebumäe bussijaam

7.30 Kadrina bussijaam

7.40 Hulja bussijaam

7.50 Moonaküla bussipeatus

8.00 Rakvere bussijaama taga olev parkla

8.30 Väike-Maarja keskvaljak

8.45 Rakke teerist